

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos
Tekijä-Författare-Author Kauttio, Hanna		
Työn nimi-Arbetets titel-Title Elämää kahden maailman välillä : Tutkimus sosiaalisten suhteiden muotoutumisesta huumeiden käyttäjien omaelämäkertoissa		
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia		
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu	Aika-Datum-Month and year 2008-02-11	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 103 s., 1 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkielmassa tarkastellaan sitä, miten huumeiden käyttäjät itse kuvaavat sosiaalisia suhteita. Tarkastelun kohteena on, millaisia sosiaalisia suhteita huumeiden käyttäjillä on, ennen kuin päihteiden käyttö on aloitettu, ja sitä, mitä sosiaalisille suhteille on tapahtunut aktiivisen päihteiden käytön aikana. Lisäksi tutkielmassa pohditaan omaelämäkertojen kirjoittamisen kontekstin ja kertomusten tuotantoehtojen vaikutusta tarinoiden syntyyn.</p> <p>Tutkielmassa käytetään laadullisia menetelmiä. Aineistona ovat Mikkeli-yhteisössä hoidossa olleiden huumeiden käyttäjien kirjoittamat omaelämäkerrat. Tarinallisuus toimii työn yleisenä metodisena viitekehysenä. Analyysin apuvälineinä käytetään semioottisen sosiologian välineitä: aktanttimallia ja narratiivista kaaviota.</p> <p>Tutkimuksessa käytettävät tarinat on jaettu neljään eri vaiheeseen: 1) aika ennen huumeita, 2) alamäki, 3) pohja ja 4) nousu. Erilaisten sosiaalisten suhteiden roolia tarkastellaan näissä kaikissa vaiheissa. Aika ennen huumeita vaiheessa huumeet eivät vielä ole keskeisessä asemassa kirjoittajien elämässä. Alamäki vaihe alkaa, kun kirjoittajat alkavat liukua huumeiden täyttämään elämään. Tässä vaiheessa kaikista omaelämäkerran kirjoittajista tulee huumeiden ongelmakäyttäjiä. Jossain vaiheessa tulee vastaan tilanne, jolloin huumeiden täyttämästä elämästä saadaan tarpeeksi. Tämä on pohjavaihe. Nousuvaihe kuvaa sitä, kun kirjoittajat hakeutuvat hoitoon Mikkeli-yhteisöön.</p> <p>Omaelämäkerran kirjoittajat elävät päihteiden käytön aikana kahdessa erilaisessa sosiaalisessa maailmassa. Toinen on niin sanottu normaali yhteiskunta, josta käyttäjät liukuvat huumemaailmaan. Näissä erilaissa maailmoissa eläminen tuo ambivalenttisuutta kirjoittajien sosiaalisiin suhteisiin. Sosiaalisten suhteiden rooli huumeiden käyttäjien elämässä vaihtelee sen mukaan, miten käyttäjä itse suhtautuu huumeisiin, haluaako hän niitä käyttää, vai haluaako hän niistä eroon. Tutkimuksessa nousivat esille lapsuuden perheeseen liittyvät suhteet, kavereisuhteet, parisuhteet, sekä eri viranomaisiin liittyvät suhteet. Lapsuuden perhe kuvataan kaiken kaikkiaan lämminhenkisenä, vaikka lähes kaikilla on ollut jollain tapaa ongelmallinen lapsuus. Vanhemmilta, lähinnä äidiltä, saadaan tukea ja apua elämän vaikeina aikoina. Merkittävin läheissuhde on suhde puolisoon, päihteitä käyttävään, tai ei-käyttävään. Parisuhteet kuvataan vaikeina ja konfliktintäyteisinä, mutta silti tärkeinä. Kontaktit ei-käyttäviin kavereihin vähenevät sen jälkeen, kun kirjoittajat ovat liukuneet huumemaailmaan. Käyttävistä kavereista puhutaan aktiivisen huumeiden käytön aikana paljon, mutta elämää niin sanotuissa huumeoporukoissa kuvataan vähän. Enemmän kirjoittajat nostavat esiin yksittäisiä suhteita käyttäviin kavereihin. Käyttäviin kavereihin liittyvät suhteet kuvataan instrumentaalisina. Viranomaisiin liittyvät kuvaukset lisääntyvät pahenevan huumeiden käytön myötä. Lähes kaikki viranomaiskontaktit kuvataan positiivisessa valossa.</p>		
Avainsanat-Nyckelord-Keywords sosiaaliset suhteet päihteet huumeet elämäkerrat narratiivisuus kerronta tarinallisuus		
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited		
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information		